

DeCarbon
Home

Asukaskeskeiset ratkaisut lähiöiden ja maaseudun ilmastoviisaaseen asumiseen ja rakentamiseen

Anne Toppinen, Katja Lähtinen & Vesa Kanninen

Kuva: Annika Miettinen

Projektin tavoitteet

01

Tutkitaan ja kehitetään asukkaita **osallistavia asumisen ratkaisuja** ilmastonmuutoksen ja eriytymisen haasteisiin

02

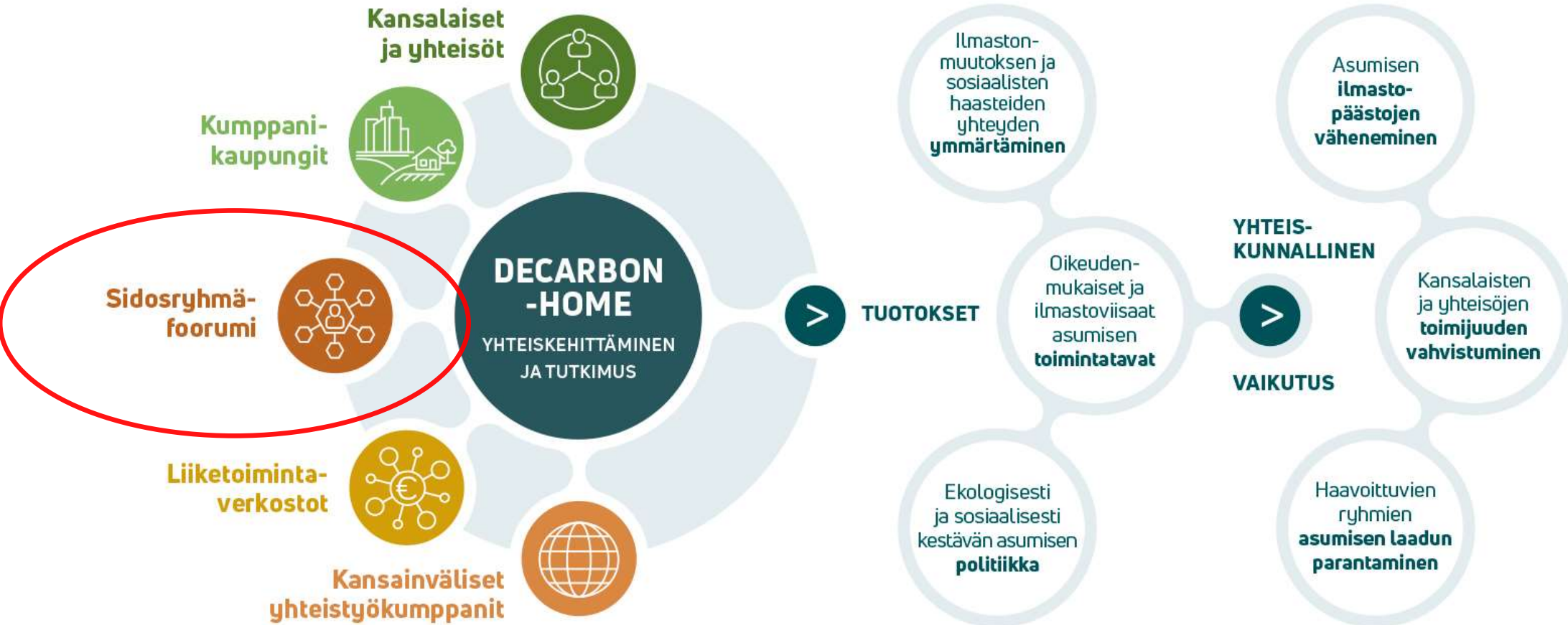
Tuotetaan tietoa **asumiseen ja ilmastonmuutokseen liittyvistä arvoista, arvostuksista ja käytänteistä** sekä **ilmastotoimenpiteiden edellytyksistä**

03

Kehitetään asumisen sekä korjaus- ja uudisrakentamisen **työkaluja ja ratkaisuja yhdessä kaupunkien, asukkaiden ja muiden sidosryhmien kanssa**

Projektissa tutkimus ja yhteiskehittäminen nivoutuvat

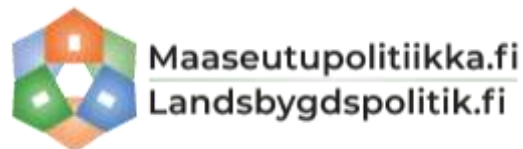
J • ENSUU

HELSINKI
THINK
COMPANY

ara

A!
Aalto-yliopisto
Aalto-universitetet
Aalto University

Lähienergia ✓

sulpu

NAL

Rakennuslehti

Kuntalehti
Kuntatekniikka

Tervetuloa mukaan – mitä ajankohtaista hankkeessa keväällä 2022?

Kansalaisten toimijuus

Kansalaisten toimijuutta tutkitaan..

- 1) journalistisessa mediassa ja kansalaisten verkkokeskusteluissa
- 2) kohdekuntien kansalaisten päiväkirjojen ja asukashaastatteluiden kautta
- 3) keräämällä laaja kansalaiskysely
- 4) kokeilemalla pelillistettyä Kotimaskotti-sovellusta valituissa kotitalouksissa

KOHTI HIILIVAPAITA KOTEJA

Ilmastoviisaan asumisen kevätpäivä 12.5.2022

Syyliset ja syyllistetyt ilmastoviisaan asumisen verkkokeskusteluissa?

- Tarkasteluun valittiin kaksi mahdollisimman erilaista verkkokeskusteluaineistoa, joissa tutkimme syyllisyyden, syyttömyyden ja syyllistämisen diskurssiivista rakentumista
  - 1) 15 lifestyle-blogia kommentteineen (yht. 502 kommenttia), lukijoissa ja kirjoittajissa painottuvat naiset
  - 2) Ylilauta-keskustelupalsta (yht 543 kommenttia), anonyymi, lukijoissa ja kirjoittajissa painottuvat nuoret miehet
- **Lifestyleblogien** diskurssissa painottuu huoli ja vastuu maailman tilasta. Energiaa halutaan säästää sen takia, että se hillitsee ilmastonmuutosta – vaikka se olisi vastoin omia, yksilöllisiä etuja.
  - 📌 *diskurssi kuvastaa ympäristöarvojen merkitystä; asumisen vaikutus tunnistetaan, tunnetaan syyllisyyttä*
- **Ylilaudan** keskusteluissa veden/energian tuhlaaminen nähdään pahana, koska se kuluttaa rahaa (joko asukkaan omia tai taloyhtiön yhteisiä rahoja), ei sen takia, että se pahentaa ilmastonmuutosta.
  - 📌 *diskurssi kuvastaa taloudellisten arvojen merkitystä; myös taloudellisten arvojen pohjalta voidaan päästä kohti kestävämpiä ratkaisuja, ilmastonmuutokseen syyllinen on joku muu*

Salmela et al.(2022). **Polarized digital discourses on climate change and housing.** ADDA. 13.-15.5. Florida, US.

Salmela et al. (2022) **Discourses of guilt and innocence - Polarization in online discussions on climate change and housing.** ICA 26.-30.5. Paris.

8

Decarbonhome 2021

Vaasan yliopiston Minä ja tiede luento
20.4.22: Ituhipit ja punaniskat - syylliset ja
syyllistetyt ilmastonmuutoksen
verkkokeskusteluissa. Eveliina Salmela.

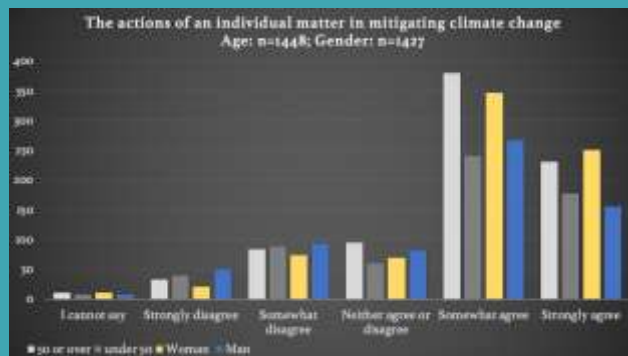

Sosiaalinen ja alueellinen eriytyminen

KOHTI HIILIVAPAITA KOTEJA

Ilmastoviisaan asumisen kevätpäivä 12.5.2022

Asenteet, segregatio ja sosiaalinen muutos

- WP2ssa olennaisinta on ymmärtää rakennetun ympäristön, sosioekonomisen segregatian ja ilmastotoimien yhteyttä: mm. sitä, miten segregatio voi heikentää kotitalouksien, taloyhtiöiden ja yhteisöjen resursseja eli kykyä siirtyä ilmastoviisaisiin ratkaisuihin
- **Asuminen nyt ja tulevaisuudessa -kyselyyn vastauksia 1448. Kysely toteutettiin maaliskuun ja huhtikuun 2022 aikana kolmikielisenä. Otos kohdistettiin koko maahan.**
  - Kyselyn tulokset yhdistetään kattavaan rekisteriaineistoon alueellisesta sosioekonomisesta segregatiosta, eri aluetyypeistä ja rakennusten tiedoista
  - Kyselyn avulla on mahdollista analysoida ihmisten asenteiden ja asumisen, segregatian sekä naapuruston asenteiden yhteyttä ja selvittää, missä ja minkälaisissa asuinympäristöissä ihmiset ovat huolissaan ilmastosta ja missä he uskovat, että heidän arkipäiväisillä teoillaan on väliä

Ilmastoviisaat ratkaisut – mikä on kokeilujen rooli?

KOHTI HIILIVAPAITA KOTEJA

Ilmastoviisaan asumisen kevätpäivä 12.5.2022

Kunnat asukkaiden osallistajina

- Kunnissa iso vaihtelu osallistamismenetelmien käytössä: isommissa kunnissa suurempi määrä jäsenyntyneitä menettelytapoja
  - Osallistamisen syvyys vaihtelee: kevyemmät muodot konsultoivia, syvemmät muodot osallistavia tai aidon yhteistoiminnallisia
  - Oikeudenmukaisuus ei välttämättä edellytä useiden osallistamismenetelmien käyttöä – mutta menetelmät voivat tehdä siitä helpompaa, tasapuolisempaa ja tuloksekkaampaa

Kuntalaiskyselyt

Keskustelu-
tilaisuudet

Kuulemis-
tilaisuudet

Verkkovaltuustot

Yritysten ja järjestöjen kuuleminen
ja yhteiskehittäminen

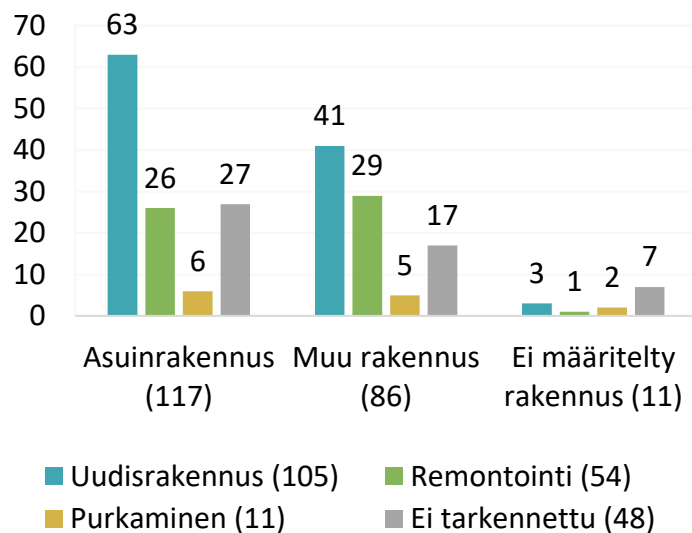
Yhteissuunnittelutilaisuudet

Osallistuva
budjetointi

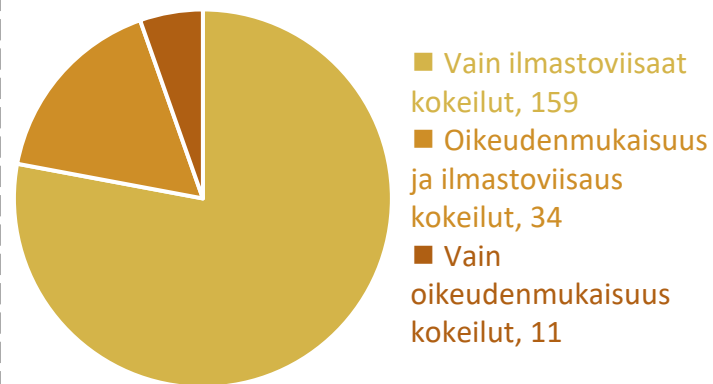
Kumppanuuspöydät

Kokeiluja (n=204) on tehty eniten **uudisrakennuksissa**, mutta myös **remonteissa**.

Taulukko: rakennuksen ja rakentamisen tyyppi

Suurin osa kokeiluista keskittyi **ilmastoviisaiden ratkaisujen kokeilemiseen oikeudenmukaisuuden sijaan**.

Kuvaaja: kokeilujen tyyppi

Osallistuessaan kokeiluihin kuntien* edustajat kohtasivat haasteita...

- kokeilujen luonteen säilymisessä prosessin läpi,
- oppien hyödyntämisessä,
- ja oikeudenmukaisuuden riittävässä huomioinnissa.

* Helsinki, Joensuu, Turku, Vantaa

Rakennetun ympäristön ilmastoviisaat ja oikeudenmukaiset kokeilut Suomessa

Kohti hiilivapaita koteja!

Seuraa hankettamme
Twitterissä:
@decarbonhome

Kiinnostavia julkaisuja ja
blogeja kotisivulla:
decarbonhome.fi